वा नृणामगम्या वा को वा सन्ध्याविहीनकः। एतेषां लक्षणं सर्वं वद वेदविदांवर!। यम उवाच, गामाहारं प्रकुर्वन्तं पिबन्तं यो निवारयेत्। याति गोविप्रयोर्मध्ये गोहत्याञ्च लभेत्तु स। दण्डैर्गान्ताडयन् मूढो यो विप्रो वृषवाहकः। दिने दिने गवां हत्यां लभते नात्र संशयः। ददाति गोभ्य उच्छिष्टं भोजयेद्वृषवाहकम्। भोजयेद्वृषवाहान्नं स गोहत्यां लभेद्ध्रुवम्। वृषलीपतिं याजयेद्योभुङ्क्तेऽन्नं तस्य यो नरः। गोहत्याशतकं सोऽपि लभते नात्र संशयः। पादं ददाति वह्नौ यो गाञ्च पादेन ताड़येत्। गृहं विशेदधौताङ्घ्रिः स्नात्वा गोवधमालभेत्। यो भुङ्क्ते स्निग्धपादेन शेते स्निग्धाङ्घ्रिरेव च। सूर्य्योदये च द्विर्भोजी स गोहत्यां लभेत् ध्रुवम्। अवीरान्नञ्च योभुङ्क्ते योनिजीवी च ब्राह्मणः। यस्त्रिसन्ध्याविहीनश्च स गोहत्यां लभेद्ध्रुवम्। पितॄंश्च पर्वकाले च तिथिकाले च देवताः। न सेवतेऽतिथिं योहि स गोहत्यां लभेत्ध्रुवम्। स्वभर्त्तरि च कृष्णे वा भेदबुद्धिं करोति या। कटूक्त्या ताड़येत् कान्तं सा गोहत्यां लभेद्ध्रुवम्। गोमार्गखननं कृत्वा ददाति शस्यमेव च। तड़ागे च तदूर्द्ध्वे वा स गोहत्यां लभेद् ध्रुवम्। प्रायश्चित्तं गोवधस्य यः करोति व्यतिक्रमः। अर्थलोभादथाज्ञानं स गोहत्यां लभेत्ध्रुवम्। राजके दैवके यत्नात् गोस्वामी गां न पालयेत्। दुःखं ददाति यो मूढो गोहत्यां लभते ध्रुवम्। प्राणिनं लङ्घयेत् यो हि देवार्च्चामनलं जलम्। नैवेद्यं पुष्पमन्नञ्च स गोहत्यां लभेद् ध्रुवम्। शश्वन्नास्तीति यो वादी मिथ्यावादी प्रतारकः। देवद्वेषी गुरुद्वेषी स गोहत्यां लभेत्ध्रुवम्। देवताप्रतिमां दृष्ट्वा गुरुं वा ब्राह्मणं सति!। न सम्भ्रमान्नमेत् यो हि स गोहत्यां लभेत्ध्रुवम्। न ददात्याशिषं कोपात् प्रणताय च यो द्विजः। विद्यार्थिने च विद्याञ्च स गोहत्यां लभेत्ध्रुवम्" ब्रह्म वैव० पु० प्रकृतिख०, ३७अ०। "मुष्कमोषकरो विप्रो गोवधस्य व्रतं चरेत्" प्रा० त० उक्तेः मुष्कमोषोऽपि आदेशिकः गोवधः।

गोहन् त्रि० गां हन्ति हन—विच् ६त०। १गोहन्तरि मेघस्य जलभेदके २इन्द्रे पु०। "आ रे गोहा गृहा वधोयः" ऋ० ७।५६।१७। "गोहा गवां मेघस्थसलिलानां भेदकः" भा०।

गोहन त्रि० गुहू—संवरणे ल्यु ऊत्वाभावश्छान्दसः। संवरके "समाने अहन् त्रिरवद्य गोहनाः" ऋ० १।३४।३ "गुहू संवरणे नन्द्यादित्वात् ल्युः "ऊदुपधायाः गोहः" पा० प्राप्तस्य ऊत्त्वस्याभावश्छान्दसः" भा०।

गोहमुख पु० भारतवर्षस्थे पर्वतभेदे। भागवतोक्तगोकामुख पर्वतस्य विष्णु पु० गोहमुखेति नाम। गोकामुखशब्दे दृश्यम्। [वृक्षे त्रिका०।

गोहरितकी स्त्री गोः हरितकीव हितकारित्वात्। विल्व-

गोहल्ल न० हल—विलेखे क्विप् तं लाति ला—क गोर्हल्लः। गोमये हारा०।

गोहालिया स्त्री गवां हाले विलेखे साधु बा० घ। (गोयालिया) ख्याते लताभेदे "पीतं गोयालियामूलं तिलदध्याज्यसंयुतम्। निबद्धमूत्रं कथितं प्रवर्त्तयति शङ्कर!" इति गारुड़े १९०अ०।

गोहित पु० गवां हितं यस्मात् ५ब०। १विल्वे, २घोषालतायाञ्च। ३गोहितकारके त्रि०। ४विष्णौ पु० "गोहितो गोपतिर्गोप्ता" विष्णुसह०। "गोभ्यो हितो गोहितः, गोर्भूमेर्भारावतारणेच्छया शरीरग्रहणं कुर्वन् गोहितोवा" भाष्यम्। [मूले हेमच०।

गोहिर न० गुह—बा० इरच् पृषो० ऊत्वाभावः। पाद-

गोह्य त्रि० गुह—वा ण्यत् अच्येव ऊत्वस्य नियमनात् नोत्त्वम्। १गुह्ये २अप्रकाश्ये ३संवरणीये च।

गौकक्ष्य पुंस्त्री गोकक्षर्षेर्गोत्रापत्यं गर्गा० यञ्। गोकक्षर्षिगोत्रापत्ये। तस्य छात्रः कण्वा० अण् यलोपः। गौकक्ष तच्छात्रे गौकक्ष्यस्यापत्यं तिका० फिञ्। गौकक्ष्यायनि तदपत्ये पुंस्त्री। स्त्रियां क्रौड्यादि० ष्यञ्। गौकक्ष्या गोकक्षगोत्रस्त्रियाम्। बहुत्वे "यञञोश्च" पा० यञो लुक्। गोकक्षास्तद्गोत्रापत्येषु।

गौग्गुलव त्रि० गुग्गुलौ भवः अण्। गुग्गुलुभवे धूपादौ स्त्रियां शार्ङ्गरवा० ङीन्।

गौच्य पु० गोच्याः हिमालयपत्न्याः अपत्यम् ढकि प्राप्त बा० यत्। हिमालयपुत्रे मैनाके शब्दार्थचि०।

गौञ्जिक पु० गुञ्जा तुलामानभेदः तद्ग्रहणं शीलमस्य ठक्। स्वर्णकारे त्रिका०।

गौड़ पु० "वङ्गदेशं समारभ्य भुवनेशान्तगं शिवे!। गौडदेशः समाख्यातः सर्वविद्याविशारदः" स्कन्दपु० उक्ते १देशे २तद्देशस्थे जने ब०व०। "सारस्वताः कान्यकुब्जा गौडमैथिलकोत्कलाः। पञ्च गौडा इति ख्याताविन्ध्यस्योत्तरवासिनः" स्कन्दपु० इत्युक्तेषु विन्ध्यप-